

המרכז האקדמי רופין
Ruppin Academic Center

התכנית ללימודי מוסמך הגירה ושילוב חברתי
MA Immigration and Social Integration

המכון להגירה ושילוב חברתי
The Institute for Immigration and Social Integration

פנקס טיפים למורה בכיתה רב תרבותית

מורה יקר/ה שלום,

אנו, סטודנטיות לתואר שני בהגירה ושילוב חברתי במרכז האקדמי רופין, חלקנו מורות, בנינו פנקס זה במטרה להאיר את הייחוד בכיתה הרב תרבותית, מנקודת מבט של ילד השונה תרבותית ממרבית ילדי הכיתה.

החברה הישראלית היא חברה מרובת תרבויות. בכיתה שלכם יושבים תלמידים ממקורות תרבותיים שונים ומגוונים. כל ילד מגיע מאמונה, אידיאולוגיה, נורמות וערכים שונים. לכולם יש מקום בכיתה.

כולנו חוטאים בשימוש בסטריאוטיפים כלפי תרבויות שונות וחשוב שנהיה מודעים לכך.

עלינו לראות את העושר התרבותי בכיתה כמשאב, שכדאי להשתמש בו כדי להקנות לילדים ערכים של כבוד וסובלנות לאחר ולשונה, לפתח את הסקרנות שלהם ולהעניק להם כלים לחיים בחברה רב תרבותית.

אין ביכולתנו ללמוד לעומק כל תרבות, כל ניואנס בשפה או בשפת הגוף אבל עלינו לשאוף להיות רגישי תרבות, בכוונתנו, במסרים אותם אנו מעבירים ובהתנהגות שלנו.

אווירה של תמיכה, עזרה הדדית וקבלה יגבירו את תחושת השייכות של הילדים, יסייעו להם בהשתלבות בכיתה ויצרו אקלים חברתי ולימודי מיטבי בכיתה.

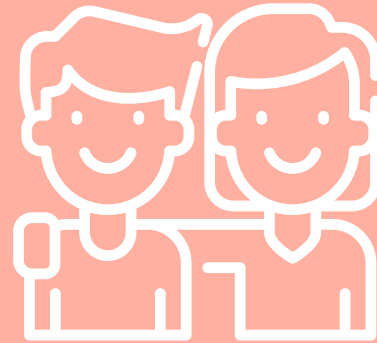
פנקס זה נכתב על סמך המלצות פדגוגיות של משרד החינוך, מאמרים אקדמיים וראיונות עם מורים.

אנו מקוות שפנקס זה יהיה לכם לעזר ושתפיקו ממנו תועלת. שלכם,

יעל זורע, אסנת חלזן, חנה קפקא, אורית שמעוני

3

● הפנקס נכתב כפנייה של תלמיד למונה, אך מכוון לשני המינים.

2

הידעת?

יש הבדל בין המושגים ריבוי תרבויות ורב תרבותיות. חברה מרובת תרבויות הינה חברה בה מספר תרבויות מתקיימות זו ליד זו, ללא קשר ביניהן, חברה שכזו מדגישה את השונות. לעומת זאת, חברה רב תרבותית היא חברה המדגישה את חשיבות הקבלה של זהויות תרבותיות שונות. בחברה רב תרבותית נדרשות פעולות המקדמות תחושת שייכות והשתתפות פעילה של כל הקבוצות והפרטים בה. כשירות תרבותית היא היכולת להתאים שירותים מקצועיים שונים לתרבויות ולזהויות השונות של הצרכנים, כדי שהשוני התרבותי לא יהווה חסם להשתלבות בחברה. מחקרים מראים שיצירת קשר אישי בין מחנכים להורים בסביבה חינוכית שקיים בה פער תרבותי בין המחנכים להורים היא תנאי הכרחי ליצירת תנאים של רווחה רגשית ולמידה בקרב ילדים.

טור כללי

חשוב לי שתכיר אותי באמת. חשוב לי להרגיש בנוח איתך ושאדע שאוכל לפנות אליך בכל עת ובכל עניין. לכן חשוב לי שתשוחחי איתי ותקשיבי לי.

טיפים בתחום

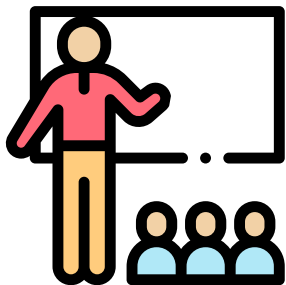
חברתי

לפעמים אני מרגיש אחר ולא שייך.
תעזרי לי למצוא חברים ולהבין את
המשחקים בהם הילדים משחקים.

חברתי

יש לי גם כישורים בתחומים רבים, שאינם בתחום הלימודי.
אם תעשי בכיתה פעילויות חברתיות, תתני לי תפקיד שאני מעוניין בו ותאפשרי לי להציג בכיתה את התחביבים שלי, הילדים האחרים יראו אותי ואת הכישורים שלי.

11

חברתי

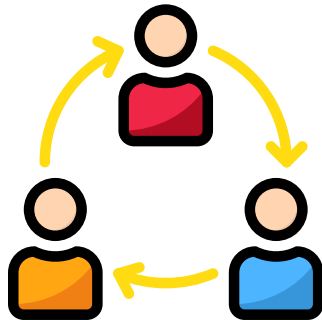
במשפחה שלי עושים כל מיני דברים שקשורים לתרבות שלי, אשמח לשתף בהם את החברים בכיתה ולהכיר את המנהגים והתרבות של הילדים האחרים.

10

חברתי

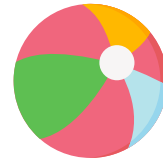
כאשר מתחלקים לקבוצות עבודה שלבי
אותי בבקשה עם ילדים "ותיקים".
חשוב לי ליצור קשרים עם כל הילדים
בכיתה.

13

חברתי

אשמח שיהיו בכיתה גם פעילויות משותפות
לכל הילדים בהן ארגיש שאני ככל הילדים,
כמו משחקי כדור.

12

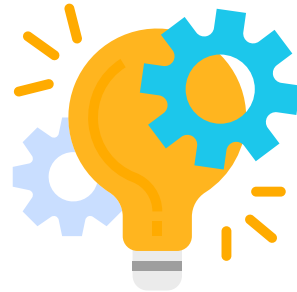
חברתי

לפעמים אני לא כל כך מבין את חברת הילדים. חונך בוגר, שמכיר גם את העולם ממנו אני בא, יעזור לי להשתלב.

חברתי

השתתפות בפרויקטים של חונכות ועזרה הדדית, תעזור לי למצוא חברים חדשים וגם תסייע לי בלימודים.

חברתי

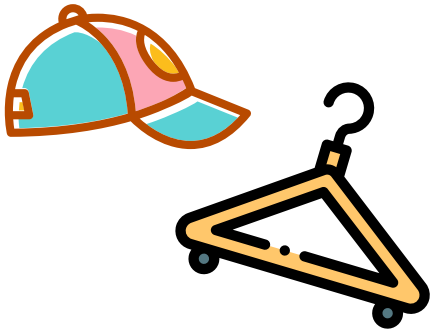
לפעמים ההורים שלי לא כל כך יודעים איך לעזור לי להשתלב בפעילויות אחר הצהריים של ילדי הכיתה. האם תוכלי לבקש מאחד ההורים של הילדים האחרים שיעזור להם?

16

חברתי

חשוב לי שתסבירי לי באופן אישי, לפני טיולים, מסיבות כיתה, טקסים וכד', כיצד עליי להתלבש.

17

טיפים בתחום

הלימודי

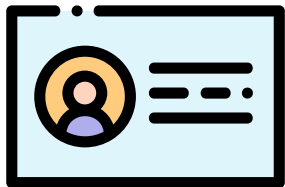
לומודו

אשמח אם תבררי איתי היכן הכי מתאים
לי לשבת בכיתה - אולי ארצה לשבת
בקרבתך או אולי אעדיף לשבת ליד חבר
תומך.

לומודו

אל תשכחי לתת לי את ההתאמות המגיעות לי, לא תמיד אני יודע מה מגיע לי ולפעמים לא נעים לי לבקש. אנא הכיני לי כרטיס התאמות אותו אוכל להראות למורים האחרים.

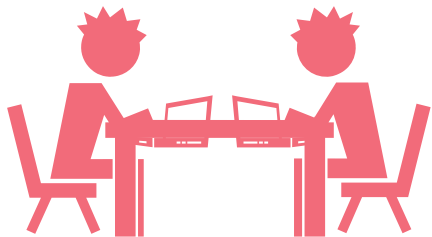
לומודו

כשאת מכינה דפי עבודה ומבחנים, בבקשה תשתדלי שהדף יהיה יותר מאורר ופחות עמוס בטקסט, כי השליטה שלי בעברית עדיין לא מלאה.

לימודי

מאוד תעזור לי היכרות מוקדמת עם החומר הלימודי (נושא השיעור, טקסטים בהם נעסוק ועוד), זה יסייע לי להבין אותו טוב יותר. אולי במסגרת שיעורים פרטניים, תוכלי לעזור לי בזה.

לימודי

יעזור לי מאוד אם לפני מבחן תוודאי שיש לי את החומר מסוכם ועדיף, אם אפשר, שיהיה מודפס. הצלחה במבחן תעודד אותי ותיתן לי כוחות להמשיך להתמודד למרות שקשה לי.

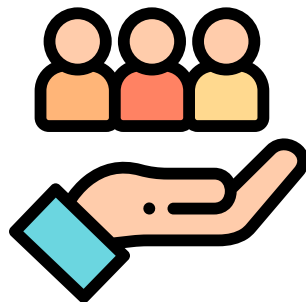
לומודו

אם חלק מהטקסטים שנעסוק בהם בכיתה
יעסקו בעולם התוכן והתרבות שלי, חברי
לכיתה יוכלו להכיר טוב יותר את העולם
שלי.

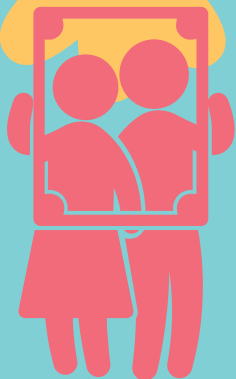
לומודו

אני מאד רוצה לתרגל את העברית שלי
ולשפר אותה. עבודה בקבוצה יכולה לעזור
לי בכך. כשתחלקי לקבוצות אשמח אם
תחשבי עלי ותשבצי אותי בקבוצה המתאימה
לי ולצרכי.

טיפים
בקשר עם

ההורים

לימודי

יש תחומים לימודיים בהם אני חזק. חשוב לי להביא אותם לידי ביטוי, זה ייתן לי תחושה טובה ויעלה את הערך שלי בעיני עצמי ובעיני אחרים.

הורים

ההורים שלי מכירים מערכת חינוך מסוג אחר
ולא תמיד מבינים את הנורמות של ביה"ס
שלנו. אני חושש שהם יתביישו לפנות אלייך
כשהם לא מבינים. אשמח אם תיצרי איתם
קשר באופן שוטף ותסייעי להם להבין את
הכללים והנורמות בבית הספר שלנו יותר
טוב.

הורים

חשוב לי שתוודאי שההורים שלי מבינים את
ההנחיות שנשלחות מבית הספר לקראת
טיולים, מסיבות, ימי הורים ועוד. גם אם הם
מבינים מה כתוב, לא תמיד הם מבינים מה
זה אומר.

הורים

אני חושב שיצירת קשר אישי עם ההורים שלי
והתעניינות בהם, יעזרו גם לי להשתלב יותר
טוב. את יכולה לבדוק עם ההורים שלי האם
מתאים שתבואי אלינו לביקור בבית.

הארות

Handwriting practice lines on page 35.

הורים

כשאני מקבל תעודה, אני לא בטוח שההורים שלי מבינים אותה. יעזור להם וגם לי, אם תסבירי לנו את מה שכתוב בתעודה.

הארות

הארות

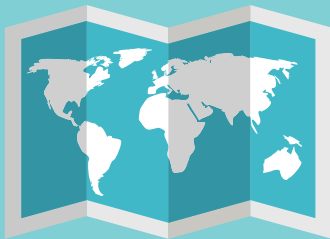
הארות

הארות

הארות

הארות

”ידידי הקטן לא הסביר לי דבר.
אולי חשב בליבו כי לא שונה אני ממנו”
מתוך הנסיך הקטן, אנטואן דה סנט אקזופרי

המרכז האקדמי רופין
Ruppin Academic Center

התכנית ללימודי מוסמך הגירה ושילוב חברתי
MA Immigration and Social Integration

המכון להגירה ושילוב חברתי
The Institute for Immigration and Social Integration